

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development R & D) ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) การพัฒนาหลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) การทดลองใช้หลักสูตร
- ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ การศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) การศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และศึกษาคูณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

1.2 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

1.3 ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน

2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

2.1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เนื้อหา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 3 คน รวม 17 คน

2.2 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาเอกสาร

ผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

1. ผลการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้ระบุยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ มุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน การเสริมสร้าง และพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ปลูกฝังสำนึก ค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่เยาวชนทุกระดับอย่างต่อเนื่องจริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมทุกระดับเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม พัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

2. ผลการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาพัฒนาคนให้มีลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นคนดี คือ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจดีงาม มีคุณธรรม มีลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งจิตใจและพฤติกรรม 2) เป็นคนเก่ง คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตมีความสามารถ เช่น ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ด้านภาษา ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง และเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์ 3) เป็นคนมีความสุข คือ เป็นคนที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย และจิตใจ เป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่งไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข มีความภูมิใจในความเป็นไทย พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

อย่างมีความสุข พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีดุลยภาพ 3 ด้าน คือเป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน

3. ผลการศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้รัฐส่งเสริมและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคนไทย มาตรา 6 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ในมาตรา 24 ข้อ 4 กำหนดว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4. ผลการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยกำหนดสาระศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาดตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

5. ผลการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายสถานศึกษา 3 ดี (3D) โดยมีภารกิจ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย (decency) ประกอบด้วย 1) มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา มีคุณธรรมความเป็นไทย ต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ความดีงาม รู้ผิดชอบชั่วดี มีจิตสำนึก ความภาคภูมิใจ และยึดถือปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิตแห่งความเป็นไทย 2) ตัวบ่งชี้ ผู้เรียนมีวินัย มีความประหยัด มีความกตัญญูกตเวที มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีความรู้ความเข้าใจ ชื่นชมและสืบสาน

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย ผู้เรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ สามารถปรับตนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย จึงได้ดำเนินการวิจัยในเรื่องดังกล่าว

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ได้นำเสนอเกี่ยวกับองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกัน คือ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำองค์ประกอบที่สอดคล้องกันมาเป็นหัวข้อหลักในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

ผลการศึกษางานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและนำมาเป็นหัวข้อหลักในการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจันทน์ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจันทน์ ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้แบบสอบถาม

1. **ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน** ด้วยแบบสัมภาษณ์ สำหรับรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาในเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจันทน์ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจันทน์ สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 17 คน การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความคิดเห็น เกี่ยวกับการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เนื้อหา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาในเทศก์สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจันทน์ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 17 คน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่การงาน ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนา หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ (%) นำเสนอดังตาราง 5

ตาราง 5 ความถี่และค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	29.41
หญิง	12	70.59
รวม	17	100.00
2. อายุ		
41-50 ปี	4	23.53
51-60 ปี	13	76.47
รวม	17	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	17.65
ปริญญาตรี	10	58.82
ปริญญาโท	4	23.53
รวม	17	100.00

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4. ตำแหน่ง		
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1	5.88
ศึกษานิเทศก์	2	11.76
ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสามจุ่น	1	5.88
ครูผู้สอนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	10	58.82
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3	17.65
รวม	17	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
10-20 ปี	6	35.29
21-30 ปี	11	64.71
รวม	17	100.00
6. ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร		
เคย	14	82.35
ไม่เคย	3	17.65
รวม	17	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 5 คน เพศหญิง จำนวน 12 คน อายุ 41-51 ปี จำนวน 4 คน อายุ 51-60 ปี จำนวน 13 คน ด้านการศึกษา จบต่ำกว่าปริญญาตรี 3 คน ปริญญาตรี จำนวน 10 คน ปริญญาโท จำนวน 4 คน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ด้านประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 11 คน 10-20 ปี จำนวน 6 คน ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเคย จำนวน 14 คน ไม่เคย จำนวน 3 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ด้านความสำคัญและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา การดำเนินงาน การพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย รักประเทศชาติ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรแก่นักเรียน โดยภาพรวมพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า การส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรแก่นักเรียนเป็นสิ่งที่ดี ควรที่จะสนับสนุนส่งเสริมในลักษณะการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ในด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรให้ศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำด้านหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร

3. ผลการวิเคราะห์ด้านความเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.1 ด้านเนื้อหา โดยภาพรวมพบว่า ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ในด้าน ความมีวินัย ยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง ความประหยัด รู้จักเก็บออม ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ความกตัญญูกตเวที รู้จักบุญคุณและรู้จักตอบแทนบุญคุณ ความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจ ประพฤติตรง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความคิด ความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมความเป็นไทย

3.2 ด้านแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม พบว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด พัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดความสนุกสนาน สนองความสามารถในการเรียนรู้แต่ละคน

3.3 ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่า ควรวัดผลตามสภาพจริงให้ครอบคลุมด้าน ความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้วยวิธีการทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมและประเมินตนเองในด้านการมีพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา ในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมพบว่า 1) สถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนควรเอื้อต่อการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ต้องสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ร่มรื่น 2) บุคลากร ควรเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และควรต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสอดแทรก

คุณธรรมจริยธรรม 3) เชิญบุคคลต้นแบบทางคุณธรรมจริยธรรม มาให้ความรู้ และข้อคิดกับนักเรียน 4) การศึกษาจากบุคคลตัวอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้นักเรียนได้พูดคุย ชักถาม เก็บข้อมูล เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จ

ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในภาพรวมพบว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย สามารถนำคุณธรรมจริยธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต ควรติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติตามมีคุณธรรมจริยธรรมอย่างยั่งยืน

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้วยแบบสอบถาม สำหรับนักเรียน โดยการสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 17 คน การนำเสนอแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย
2. ความต้องการให้บุคคลภายนอก ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย มาถ่ายทอดความรู้ เรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย
3. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ในลักษณะอย่างไร
4. นักเรียนต้องการให้มีการวัดและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยอย่างไร
5. นักเรียนต้องการเรียนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างที่เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ จำนวน 17 คน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง ความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ (%) ดังตาราง 6

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป		ความถี่	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	9	52.94
	หญิง	8	47.06
	รวม	17	100.00
2.	อายุ		
	10 ปี	16	94.12
	11 ปี	1	5.88
	รวม	17	100.00
3.	ระยะเวลาที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้		
	6 ปี	16	94.12
	7 ปี	1	5.88
	รวม	17	100.00
4.	อาชีพของผู้ปกครอง (บิดา)		
	รับจ้าง/ทำงานโรงงาน	8	47.06
	ค้าขาย	1	5.88
	เกษตรกรรม	7	41.18
	ไม่ระบุ	1	5.88
	รวม	17	100.00
5.	อาชีพของผู้ปกครอง (มารดา)		
	รับจ้าง/ทำงานโรงงาน	7	41.18
	ค้าขาย	1	5.88
	เกษตรกรรม	6	35.29
	ไม่ระบุ	3	17.65
	รวม	17	100.00
6.	ความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย		
	มี	2	11.76
	ไม่มี	15	88.24
	รวม	17	100.00

จากตาราง 6 พบว่า ข้อมูลทั่วไปเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.94 อายุ 10 ปี ร้อยละ 94.12 ระยะเวลาที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนนี้ระยะเวลา 6 ปี ร้อยละ 94.12 อาชีพของบิดาประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 47.06 อาชีพของมารดาประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 41.18 ไม่มีความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ร้อยละ 88.24 ด้านความรู้และได้รับการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่อง ความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

ตอนที่ 2 ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย มีรายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 ความถี่และร้อยละเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย		
มาก	15	88.24
ปานกลาง	2	11.76
น้อย	-	-
2. ความต้องการให้บุคคลภายนอก ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย มาถ่ายทอดความรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย (ถ้าต้องการ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการ	11	64.71
ไม่ต้องการ	6	32.29
พระ	7	41.18
ผู้รู้ในท้องถิ่น	10	58.82
3. นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ในลักษณะอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย-สาธิต	9	52.94
แข่งขันตอบปัญหาคุณธรรม	3	17.65
วาดภาพ	5	29.41

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
4. นักเรียนต้องการให้มีการวัดและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การปฏิบัติจริง	2	11.76
การทดสอบ	3	17.65
การสัมภาษณ์	3	17.65
การสอบถาม	2	11.76
การสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน	1	5.88
ตรวจผลงาน	2	11.76
นักเรียนประเมินตนเอง	4	23.53
5. นักเรียนต้องการเรียนเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างที่เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย		
ความมีวินัย	17	100.00
ความประหยัด	17	100.00
ความกตัญญูกตเวที	17	100.00
ความซื่อสัตย์สุจริต	17	100.00
ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	17	100.00

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนมีความต้องการในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ระดับมาก ร้อยละ 88.24 ความต้องการให้บุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย มาถ่ายทอดความรู้ ร้อยละ 64.71 ต้องการให้ผู้รู้ในท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้ เรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ร้อยละ 58.82 นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย เชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความชำนาญมาบรรยาย สาธิต ร้อยละ 52.94 นักเรียนต้องการให้มีการวัดและประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนักเรียนประเมินตนเอง ร้อยละ 23.53 นักเรียนต้องการเรียนเกี่ยวกับความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ร้อยละ 100

ดังนั้น จากการสัมภาษณ์ และการสอบถาม สรุปได้ว่า บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามจุ่น ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสามจุ่น และนักเรียน มีความต้องการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิทยากรภายนอกซึ่งเป็นผู้รู้ในท้องถิ่น ร่วมกับผู้สอน มีเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และมีการประเมินผลผลอย่าง ต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) ผลการพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนำ ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 วิเคราะห์หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม และศึกษาคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย การสัมภาษณ์ การสอบถาม โดยนำ ข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาเป็นหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร ฉบับร่าง 2) การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง

ผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฉบับร่างซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

หลักการ จากการนำข้อมูลพื้นฐานมาพิจารณาถึงความจำเป็นของปัญหา ความจำเป็น ที่ต้องการนำมาพัฒนาหลักสูตรและกำหนดหลักการของหลักสูตร ในการที่จะก่อให้เกิดการสร้าง เสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อตอบสนองนโยบายของ รัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ตามนโยบายสถานศึกษา 3 ด้าน (3D) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย (decency) มีคุณธรรม จริยธรรม ความดีงาม รู้ ผิดชอบซื่อสัตย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและยึดถือปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิต เพื่อบรรลุเป้าหมาย ในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ผลสำเร็จคือนักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มี ความสุข และภาคภูมิใจในความเป็นไทย การพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย เป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง มีความรู้ ความเข้าใจในคุณธรรมจริยธรรมและ ความเป็นไทย มีเจตคติที่ดี พร้อมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น อันจะเป็น

ผลไปสู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้มีความสุข เป็นพลเมืองที่ดีต่อไป

จุดหมาย หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจุดหมายมีรายละเอียดดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

2. เห็นความสำคัญ ความจำเป็นของการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. มีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

4. มีเจตคติที่ดีต่อการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

5. มีความรัก ห่วงแทน ภาคภูมิใจในความเป็นไทย

โครงสร้าง มีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับความหมาย ประโยชน์ ของคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

2. แนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและประโยชน์ของคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

สามารถอธิบายความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และสามารถแสดงพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความมีวินัย ความประหยัด ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความมีวินัย

1.1 ความหมายและประโยชน์ของความมีวินัย

- 1.2 วิเคราะห์พฤติกรรมด้านความมีวินัย
- 1.3 การปฏิบัติตนให้เป็นคนมีวินัย
2. ความประหยัด
 - 2.1 ความหมายและประโยชน์ของความประหยัด
 - 2.2 วิเคราะห์พฤติกรรมด้านความประหยัด
 - 2.3 การปฏิบัติตนให้เป็นคนประหยัด
3. ความกตัญญูกตเวที
 - 3.1 ความหมายและประโยชน์ของความกตัญญูกตเวที
 - 3.2 วิเคราะห์พฤติกรรมด้านความกตัญญูกตเวที
 - 3.3 การปฏิบัติตนให้เป็นคนกตัญญูกตเวที
4. ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.1 ความหมายและประโยชน์ของความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.2 วิเคราะห์พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต
 - 4.3 การปฏิบัติตนให้เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต
5. ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
 - 5.1 ความหมายความสำคัญ และความเป็นมาของวัฒนธรรมประเพณี และเอกลักษณ์ของไทย
 - 5.2 วิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีไทย
 - 5.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีไทย

เวลาเรียน

หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดเวลาเรียน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนอภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้วิทยากรและบุคคลในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ร่วมกับครู

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสาร ตำรา เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. ภาพเอกลักษณ์ของชาติไทย

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลมีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยให้ครอบคลุมด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ประเมินผลก่อนเรียน โดยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
2. ประเมินผลระหว่างเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน ด้านความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน
3. การประเมินผลหลังเรียน โดยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ศึกษาพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย และเจตคติของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน

3.2 วัดพฤติกรรม การมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

3.3 สอบถามเจตคติต่อหลักสูตรโดยใช้แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตร

แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการแบ่งเนื้อหาสาระของหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้จัดทำให้สอดคล้องกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ของหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน จำนวน 12 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความมีวินัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความประหยัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความกตัญญูกตเวที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

2. ผลการประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง

การประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยให้ประธานคณะกรรมการและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบโครงสร้างหลักสูตร แนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น จำนวน 17 คน นำเสนอปรากฏ อยู่ในแบบสรุปการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบหลักสูตรฉบับร่าง ภาคผนวก ข หน้า 271

จากผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องในการประเมินหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่า ทุกประเด็นของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ดังนั้น หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ

3. ผลการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

จากผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เรื่องการพัฒนาหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดการปรับปรุงแก้ไข คือ ด้านการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ปรับปรุงเกณฑ์การวัด (rubric) ให้ชัดเจนขึ้น แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้ปรับปรุงประเด็นในการประเมิน ให้สามารถสังเกตได้ในระหว่างเรียน

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยได้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจุ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 17 คน ใช้เวลาทดลอง 12 ชั่วโมง ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสรุปผลการทดลองใช้หลักสูตร ดังต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความมีวินัย เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และประโยชน์ของความมีวินัย การปฏิบัติตนให้เป็นคนมีวินัย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับความมีวินัย แล้วร่วมกันสรุป โดยเขียนเป็นแผนผังความคิด นักเรียนตรวจสอบการปฏิบัติตนในด้านความมีวินัยแล้วพิจารณากิจกรรมใดปฏิบัติได้ กิจกรรมใดปฏิบัติไม่ได้ มีปัญหาอุปสรรคอะไร มีวิธีแก้อย่างไร บันทึกความดี จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่านักเรียนมีความตั้งใจอ่านใบความรู้ สามารถเรียนรู้ตามกิจกรรมที่กำหนดได้เป็นอย่างดี นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ได้ดีทุกกลุ่ม มีความคิดสร้างสรรค์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความประหยัด เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และประโยชน์ของความประหยัด การปฏิบัติตนให้เป็นคนประหยัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยร่วมกันสนทนา ชักถามเกี่ยวกับผลของการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัด และการใช้จ่ายอย่างประหยัด นักเรียนแบ่งกลุ่มสำรวจการใช้จ่ายเงินใน 1 วัน ของแต่ละคน นำผลการสำรวจมารวบรวมอภิปรายและตอบคำถาม ศึกษาใบความรู้ แล้วนำผลการศึกษามานำเสนอหน้าชั้นเรียน เชิญบุคคลที่เป็นแบบอย่างในการประหยัดมาให้ความรู้ นักเรียนทำบัญชีรับ – จ่าย ในแต่ละวัน จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนนักเรียนตั้งใจเรียน ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ บันทึกความดี จากการสำรวจการใช้จ่ายเงินของนักเรียน พบว่านักเรียนใช้จ่ายเงินเป็นค่าขนมมากที่สุด มีการสะสมเงินทุกคน นักเรียนสนใจชักถามบุคคลตัวอย่าง แต่นักเรียนไม่ได้เตรียมคำถามไว้ล่วงหน้าจึงทำให้ได้ข้อมูลน้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องความกตัญญูกตเวที เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และประโยชน์ของความกตัญญูกตเวที การปฏิบัติตนให้เป็นคนกตัญญูกตเวที การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนฟังเรื่องนายทองด้วง แล้วตอบคำถาม อภิปรายเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่ควรแสดงความกตัญญูกตเวที แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาความหมาย และประโยชน์ของความกตัญญูกตเวที นักเรียนบันทึกประสบการณ์การแสดงความกตัญญูกตเวที บันทึกความดี จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีนักเรียนบางคนไม่สนใจ เช่น ไม่ชอบแสดงความคิดเห็น อาจเป็นเพราะคิดได้ช้า หรือไม่สามารคิดหลากหลายได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย และประโยชน์ของความซื่อสัตย์ การปฏิบัติตนให้เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากข่าว เหตุการณ์ เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต สนทนาชักถามถึงผลการปฏิบัติตนให้เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาค้นคว้าพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาท ศึกษาความหมาย ประโยชน์ของความซื่อสัตย์สุจริต แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนสำรวจการปฏิบัติตนในด้านความซื่อสัตย์สุจริตทั้งที่บ้านและโรงเรียน บันทึกความดี จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า นักเรียนตั้งใจและสนใจในการศึกษาข้อความ

จากพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท และใบความรู้ กระตือรือร้นในการสำรวจการปฏิบัติตน และคิดหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ และความเป็นมาของวัฒนธรรมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติไทย การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมและประเพณีไทย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณี ดูภาพการไหว้ผู้ใหญ่แล้วตอบคำถาม แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาใบความรู้ ทำใบงาน สัมภาษณ์บุคคลในชุมชน การแสดงการเล่นเด็กไทย การตรวจสอบพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมประเพณี บันทึกความดี ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน พบว่า นักเรียนตั้งใจดีโดยเฉพาะเรื่องเอกลักษณ์ของชาติไทย การเล่นเด็กไทย การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก การสัมภาษณ์นักเรียนปฏิบัติได้ดี เนื่องจากกำหนดหัวข้อไว้ล่วงหน้า มีความสนุกสนานในการร่วมเล่นการเล่นเด็กไทย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย สอบถามเจตคติที่มีต่อหลักสูตร ขณะทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังรายละเอียดอยู่ในขั้นตอนที่ 4 ที่จะได้นำเนืงการวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

1. ผลการประเมินการใช้หลักสูตร

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน มีการประเมิน 3 ระยะ คือ 1) ประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้หลักสูตร 2) ประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักเรียน ในขณะที่เรียนตามหลักสูตร โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน 3) การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร โดยวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร วัดพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยใช้แบบวัดพฤติกรรม และสอบถามเจตคติของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรโดยใช้แบบสอบถามเจตคติต่อหลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้

การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร

ประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร จากจำนวนนักเรียน 17 คน มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) 14.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3.33 ซึ่งจะ

นำผลการทดสอบก่อนเรียนไปเปรียบเทียบกับ การทดสอบหลังเรียนเพื่อหาคุณภาพของหลักสูตรต่อไป

การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร

ประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน โดยการสังเกตแบบมีโครงสร้าง (structured observation) สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนในขณะที่เรียนหลักสูตร การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย สังเกตพฤติกรรม ในด้านความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน ระหว่างการใช้หลักสูตรตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนนใช้มาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ใช้เกณฑ์ผ่านการประเมิน ตั้งแต่ระดับ 2 ทุกข้อถือว่าผ่าน โดยกำหนดระดับการปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 3 หมายถึง มาก 2 หมายถึง ปานกลาง 1 หมายถึง น้อย การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าที่ได้มาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.00	หมายความว่า	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายความว่า	น้อย

จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียน จากนักเรียนจำนวน 17 คน ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมกรรมการเรียน

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1			
1. ความตั้งใจเรียน	2.94	0.24	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	2.45	0.49	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	2.94	0.24	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2			
1. ความตั้งใจเรียน	2.94	0.24	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	2.41	0.47	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	2.88	0.33	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3			
1. ความตั้งใจเรียน	3.00	0.00	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	2.47	0.47	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	2.94	0.24	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4			
1. ความตั้งใจเรียน	2.94	0.24	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	2.38	0.33	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	2.88	0.33	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5			
1. ความตั้งใจเรียน	3.00	0.00	มาก
2. การแสดงความคิดเห็น	3.00	0.00	มาก
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	3.00	0.00	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ทุกหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน จากการสังเกต พบว่า ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 มีกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน เช่น การร่วมเล่นการละเล่นของเด็กไทยนักเรียนได้แสดงออก นักเรียนมีความตั้งใจเรียน การแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด การแสดงความคิดเห็น มีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร

1. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสนใจ ตั้งใจเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ สรุปผลการทดลอง ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความเข้าใจก่อนการทดลองใช้ และหลังการทดลองใช้หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

ความรู้	n	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการใช้หลักสูตร	17	14.35	3.33		
หลังการใช้หลักสูตร	17	24.94	2.05	19.50*	.00

* P < .05

จากตาราง 9 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตรเท่ากับ 24.94, S.D. เท่ากับ 2.05 และก่อนใช้หลักสูตรเท่ากับ 14.35, S.D.เท่ากับ 3.33 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ผลการประเมินพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสามจันทน์ หลังการใช้หลักสูตรตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ประกอบด้วยการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งแต่ละรายการประเมินจะวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาเทียบคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายว่าอยู่ระดับใด ตามที่กำหนดไว้แล้วนำเสนอข้อมูลแบบตาราง ซึ่งปรากฏผลตามตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยด้านความมีวินัย

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ข้าพเจ้าล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	4.47	0.51	มาก
2. ข้าพเจ้าแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	4.94	0.24	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าทิ้งเศษกระดาษลงในถังขยะ	4.71	0.47	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้าทำตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.59	0.51	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าไม่รับประทานขนมในห้องเรียน	4.65	0.49	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าเข้าแถวรับบริการก่อนหลังเสมอ	4.82	0.39	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าเข้านอนและตื่นนอนตรงเวลา	4.41	0.51	มาก
8. ข้าพเจ้าทำงานเสร็จตรงเวลา	4.47	0.51	มาก
9. ข้าพเจ้ายืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าไม่วิ่งเล่นบนอาคารเรียน	4.76	0.44	มากที่สุด
รวม	4.68	0.95	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยด้านความมีวินัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.95) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้าพเจ้ายืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้าเข้านอนและตื่นนอนตรงเวลา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.51)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทยด้านความประหยัด

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ข้าพเจ้านำวัสดุเหลือใช้มาตัดแปลงเพื่อใช้ใหม่	4.29	0.47	มาก
2. ข้าพเจ้าเก็บรักษาอุปกรณ์การเรียนอย่างดี	4.47	0.51	มาก
3. ข้าพเจ้าจะนำเงินที่เหลือจากค่าขนมไปหยอดกระปุก	4.71	0.47	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้าปิดน้ำและไฟฟ้าทุกครั้งที่ใช้	4.71	0.47	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าจะซื้อของที่มีประโยชน์และใช้ได้นาน	4.35	0.49	มาก
6. ข้าพเจ้าซ่อมแซมของใช้เมื่อชำรุดเสียหาย	4.41	0.51	มาก
7. ข้าพเจ้าออมเงินไว้ใช้จ่ายจำเป็น	4.59	0.51	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าดูแลรักษาของใช้ส่วนตัวให้ใช้ได้นาน	4.71	0.47	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าใช้จ่ายทรัพย์เท่าที่จำเป็น	4.35	0.49	มาก
10. ข้าพเจ้าใช้สมุดและดินสอปากกาจนหมด	4.82	0.39	มากที่สุด
รวม	4.54	0.94	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยด้านความประหยัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการประเมิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้าพเจ้าใช้สมุดและดินสอปากกาจนหมด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้านำวัสดุเหลือใช้มาตัดแปลงเพื่อใช้ใหม่ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.47)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทยด้านความกตัญญูกตเวที

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ข้าพเจ้าประพฤติตนอยู่ในโอวาทของบิดามารดา	4.94	0.24	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู	4.94	0.24	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าไม่ขีดเขียนหรือทำลายทรัพย์สินของโรงเรียนและชุมชน	4.65	0.49	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
4. ข้าพเจ้าตักเตือนหรือห้ามผู้อื่นไม่ให้ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนและชุมชน	4.59	0.51	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	5.00	0.00	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้ารักษาเกียรติยศและชื่อเสียงของครอบครัว	4.94	0.24	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าแสดงความเคารพนบถียกย่องเชิดชูผู้มีพระคุณ	4.88	0.33	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าเก็บขยะในบริเวณโรงเรียน	4.76	0.44	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้ารักษาและสงวนทรัพยากรธรรมชาติ	4.65	0.49	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าดูแลและให้อาหารสุนัขที่เลี้ยงไว้	4.71	0.47	มากที่สุด
รวม	4.81	0.97	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความกตัญญูกตเวทีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการประเมิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้าพเจ้าจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และข้าพเจ้ารักษาเกียรติยศและชื่อเสียงของครอบครัว ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้าตักเตือนหรือห้ามผู้อื่นไม่ให้ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.51)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทยด้านความซื่อสัตย์สุจริต

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ข้าพเจ้าไม่พูดเกินความจริง	4.65	0.49	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าไม่หยับของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต	4.76	0.44	มากที่สุด
3. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดแล้วยอมรับผิด	4.76	0.44	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้ารักษาคำพูดของตน	4.65	0.49	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าเก็บเงินได้แล้วนำไปให้ครูประกาศหาเจ้าของ	4.71	0.47	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าทำข้อสอบด้วยตนเอง	4.59	0.51	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
7. ข้าพเจ้าไม่ลัทธิขโมยของผู้อื่น	4.82	0.39	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ายอมรับคำตักเตือนของผู้อื่น	4.47	0.51	มาก
9. ข้าพเจ้ายืมของเพื่อนแล้วส่งคืนตรงเวลา	4.53	0.51	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้ายอมรับสารภาพเมื่อทำของเสียหาย	4.76	0.44	มากที่สุด
รวม	4.68	0.85	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความซื่อสัตย์สุจริตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการประเมิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้าพเจ้าไม่ลัทธิขโมยของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้ายอมรับคำตักเตือนของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความพฤติกรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทยด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ข้าพเจ้าร้องเพลงชาติไทยอย่างตั้งใจ	4.94	0.24	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าชอบดูการแสดงนาฏศิลป์ไทย	4.47	0.51	มาก
3. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง	4.76	0.44	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้าร่วมงานประเพณีไทยทั้งที่วัด และโรงเรียนจัด	4.53	0.51	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าชอบฟังเพลงไทย	4.59	0.51	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้าทำความเคารพครูเมื่อส่งงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าใช้ของที่ผลิตในประเทศไทย	4.94	0.24	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าให้ความเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า	4.82	0.39	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้าแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ	4.65	0.49	มากที่สุด
10. ถ้าไปต่างประเทศข้าพเจ้าจะพูดภาษาไทยกับคนไทยที่นั่น	4.76	0.44	มากที่สุด
รวม	4.75	0.87	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย ด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการประเมิน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้าพเจ้าทำ ความเคารพครูเมื่อส่งงาน ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้าชอบดู การแสดงนาฏศิลป์ไทย ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51)

3. ผลการประเมินเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และความเป็นไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน แสดงผลภาพรวม ในแต่ละด้านของ การประเมินตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏตามตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความเจตคติของนักเรียนที่มีต่อ หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
1. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข	4.71	0.47	มากที่สุด
2. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยมากขึ้น	4.76	0.44	มากที่สุด
3. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นผู้มีความประหยัดมากขึ้น	4.59	0.51	มากที่สุด
4. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทิมกมากขึ้น	4.47	0.51	มาก
5. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้น	4.59	0.51	มากที่สุด
6. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น	4.47	0.51	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
7. ข้าพเจ้าอยากให้ถึงเวลาเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย เพราะจะได้ไปค้นคว้าจากห้องสมุด	4.41	0.51	มาก
8. ข้าพเจ้ารู้สึกชอบที่ได้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย	4.53	0.51	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน	4.53	0.51	มากที่สุด
10. เนื้อหาในหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.59	0.51	มากที่สุด
11. เนื้อหาในหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	4.82	0.39	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้าได้รับประโยชน์จากการเรียนตามหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยมาก	4.53	0.51	มากที่สุด
13. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่ตรงต่อความต้องการของข้าพเจ้า	4.76	0.44	มากที่สุด
14. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้เกิดความรู้ใหม่	4.53	0.51	มากที่สุด
15. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้รู้จักปรับปรุงตนเอง	4.59	0.51	มากที่สุด
16. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ไม่พูดคำหยาบ	4.71	0.47	มากที่สุด
17. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าทำงานอย่างตั้งใจ	4.47	0.51	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
18. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นหลักสูตรที่เรียนแล้วทำให้ข้าพเจ้าร้องเพลงชาติอย่างตั้งใจ	4.59	0.51	มากที่สุด
19. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย	4.59	0.51	มากที่สุด
20. หลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยมีกิจกรรมการเรียนการสอนหลายรูปแบบน่าสนใจ	4.65	0.49	มากที่สุด
รวม	4.59	0.99	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาในหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทยเป็นเรื่องที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้าพเจ้าอยากให้ถึงเวลาเรียนหลักสูตรการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย เพราะจะได้ไปค้นคว้าจากห้องสมุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.51)

2. ผลการปรับปรุงหลักสูตร

เมื่อนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องของระยะเวลา ในช่วงพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างจะได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่าสอดคล้องเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่เน้นให้เกิดพฤติกรรมในด้านการมีคุณธรรมจริยธรรมและความเป็นไทย การสอนคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องของนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติ เพื่อสื่อไปถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม ต้องอาศัยวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลายและต้องใช้เวลาอย่างเหมาะสม ระยะเวลาที่กำหนดไว้ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย จากเดิมกำหนดไว้ 2 ชั่วโมง ปรับเพิ่มเป็น 4 ชั่วโมง